

Sygn. akt III PO 9/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. S.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 12 czerwca 2017 r. w przedmiocie odmowy przeniesienia w stan spoczynku wobec niepełnienia służby przez okres roku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2017 r.,

uchyla zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny decyzją z dnia 12 czerwca 2017 r., wydaną na podstawie art. 71 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) w związku z art. 127 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 177 ze zm.), odmówił przeniesienia Pana prokuratora M. S. w stan spoczynku wobec

niepełnienia służby przez okres roku.

W uzasadnieniu decyzji Prokurator Generalny podnosi, że Pan M.S. w czynnej służbie pozostaje nieprzerwanie od dnia 1 kwietnia 2003 r., wcześniej stanowisko prokuratora zajmował w okresach: od 1 czerwca 1984 r. do 31 sierpnia 1984 r. oraz od 15 października 1985 r. do 30 kwietnia 1989 r.

W okresie od dnia 21 marca 2016 r. do chwili obecnej nie pełni służby na tym stanowisku z powodu choroby (termin zwolnienia lekarskiego upłynie w dniu 26 czerwca 2017 r.).

Pismem z dnia 22 maja 2017 r. Prokurator Okręgowy w [...] skierował wniosek o przeniesienie Pana M.S. w stan spoczynku podnosząc, iż od roku nie pełni on służby z powodu złego stanu zdrowia. Wniosek ten poparł Prokurator Regionalny w [...].

Prokurator Okręgowy w [...] uzupełnił materiał dowodowy w postaci przedstawionych zwolnień lekarskich, występując do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zbadanie ewentualnej niezdolności do pełnienia przez Pana M. S. obowiązków prokuratora. Z treści wydanego orzeczenia przez komisję lekarską ZUS z dnia 8 maja 2017 r. wynika, iż prokurator M. S. nie jest trwale niezdolny do pełnienia obowiązków prokuratora z powodu choroby lub utraty sił.

Prokurator Generalny wskazał, że zgodnie z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku w trybie art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, została pozostawiona swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Decyzja w tym zakresie nie oznacza jednak dowolności, bowiem podejmowana jest w oparciu o indywidualne kryteria z uwzględnieniem interesu publicznego (potrzeby prokuratury).

W ocenie Prokuratora Generalnego, w niniejszej sprawie przesłanki takie nie zachodzą. Mając na uwadze powyższe, brak jest podstaw do przeniesienia Pana M. S. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] w stan spoczynku na podstawie art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze.

Pan prokurator M. S. w odwołaniu od powyższej decyzji Prokuratora Generalnego zarzucił: 1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych polegające na błędnej subsumcji pod przedmiotowy przepis stanu faktycznego ustalonego w sprawie, zgodnie z którym skarżący z powodu choroby nie pełnił służby przez okres roku a indywidualne kryteria (rokowania w zakresie poprawy stanu zdrowia, wiek skarżącego, sytuacja materialna skarżącego oraz potrzeby prokuratury) przemawiają za przeniesieniem skarżącego w stan spoczynku zgodnie z wnioskiem Prokuratora Okręgowego w [...], ponadto, z ostrożności procesowej, na wypadek niepodzielenia ww. zarzutu: 2. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez przyjęcie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że nie zachodzą przesłanki opisane w art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych w sytuacji, gdy Prokurator Generalny nie uzasadnił swojego stanowiska i nie wskazał na żadne okoliczności, które mogłyby przesądzać o jego zasadności.

Wskazując na powyższe wniosł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przeniesienie skarżącego w stan spoczynku z dniem 21 marca 2017 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania „Organowi”.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na odwołanie wniosł o oddalenie odwołania wobec braku uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prokurator może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek przełożonego, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku.

W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych został tak skonstruowany, że decyzja o przeniesieniu w stan spoczynku pozostawiona została swobodnemu uznaniu powołanego do tego organu, co oznacza, że sam fakt niepełnienia służby przez rok nie musi stanowić podstawy do zastosowania dyspozycji tej normy. Uznanie administracyjne nie oznacza jednak dowolności, bowiem rozstrzygnięcie w tym przedmiocie powinno być podjęte przy uwzględnieniu interesu publicznego (potrzeby prokuratury) i słusznego interesu prokuratora (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/1, niepublikowany, z dnia 5 listopada 2015 r., III PO 9/15, niepublikowany, z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 183; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III PO 5/17, niepublikowane). Z tego względu uzasadnienie decyzji powinno zawierać motywy, którymi kierował się Prokurator Generalny odmawiając przeniesienia prokuratora w stan spoczynku. W niniejszej sprawie wymóg ten nie został spełniony, albowiem odmowę przeniesienia prokuratora w stan spoczynku Prokurator Generalny uzasadnił wyłącznie względami interesu publicznego (potrzebami prokuratury), pomijając słuszny interes prokuratora. Więcej, powołanie się w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji na abstrakcyjnie ujęty interes publiczny czy potrzeby prokuratury powoduje, że rzeczywiste motywy odmowy nie są znane i nie mogą zostać poddane ocenie Sądu Najwyższego. Przy tym, w orzecznictwie wyjaśniono, że Prokurator Generalny jest uprawniony do samodzielnego ustalania kryteriów, którymi kieruje się podejmując decyzję o przeniesieniu lub odmowie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku, a zasadność ich przyjęcia nie podlega merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego, który poddaje kontroli jedynie zgodność uchwały z prawem (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., III PO 5/12, LEX nr 1619317). Wprawdzie w odpowiedzi na odwołanie Prokurator Generalny konkretyzuje i uściśla kryterium interesu publicznego (potrzeb prokuratury) wskazując, że nie można powołać się na interes jednostki macierzystej Pana prokuratora M. S. (Prokuratura Rejonowa w [...]) i na jej potrzeby kadrowe, to jednak przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego jest wyłącznie zgodność z prawem zaskarżonej decyzji, której wady nie mogą być konwalidowane odpowiedzią na odwołanie.

Prokurator Generalny w zaskarżonej decyzji o odmowie przeniesienia Pana prokuratora M. S. w stan spoczynku nie uwzględnił słusznego interesu prokuratora, co już samo w sobie przesądza o niezgodności zaskarżonej decyzji z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze w związku z art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych. Tymczasem w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawie uwzględnienie tego interesu było ze wszech miar konieczne, zważywszy na to że prokurator jest nadal czasowo niezdolny do pracy oraz że zgodnie z art. 115 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2016 r., poz. 177 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 12 sierpnia 2017 r., w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 80% wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Po upływie roku w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 50% wynagrodzenia (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/1, w którym stwierdza się, że mając na względzie ochronę interesów majątkowych prokuratora należy przyjąć, że z reguły przeniesienie w stan spoczynku powinno nastąpić bezpośrednio po upływie roku niepełnienia służby z powodu choroby, gdyż po tym okresie prokurator już nie nabywa prawa do wynagrodzenia). Wprawdzie instytucja przewidziana w art. 71 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych wprowadzona została przede wszystkim z uwagi na interes wymiaru sprawiedliwości/interes prokuratury i ma na celu usunięcie negatywnych skutków długotrwałego niewykonywania obowiązków przez sędziego/prokuratora w zakresie organizacji pracy sądu/prokuratury (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2011 r., III KRS 2/11), to jednak nie uprawnia to właściwego organu do nieuwzględnienia słusznego interesu sędziego/prokuratora, ani też do przyjęcia bezwzględnej nadrzędności interesu publicznego nad słusznym interesem sędziego/prokuratora (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2017 r., niepublikowany).

Obowiązek uwzględnienia i ważenia skonkretyzowanego interesu publicznego i słusznego interesu prokuratora, w tym jego interesu majątkowego, nie przekreśla uznaniowości decyzji o odmowie przeniesienia prokuratora w stan

spoczynku i nie poszerza kompetencji Sądu Najwyższego do merytorycznej oceny zasadności takiej decyzji.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc